MALTA

BORD LI JIRREGOLA L-KERA

MAGISTRAT DR.
JOSEPH CASSAR

Seduta tal-25 ta' Novembru, 2004

Rikors Numru. 16/2001/1

Rikors Nru: 16/2001

Michael u Angelo ahwa Fenech

Vs

Michelina Spagnol

Il- Bord,

Ra r- rikors ta’ Michael Fenech et fejn jesponu b’ rispett:

Illi huma jikru l- fond 5, Zinzell Street, M’ Scala lill- intimata bil- kera ta’ Lm 7 fis- sena li jithallsu bil- quddiem kull 17 ta’ Settembru ta’ kull sena.

Illi l- intimata mhiex qed tghix iktar fil- fond imsemmi u ricentemtnt huma saru jafu li hija qed tghix fil-

fond 102, Triq il- Gross, M' Scala u rregistrata bhala votanta fil- fiond Gizimina, Triq il- Kavallieri ta' Malta, M' Scala.

Illi dan jikkostitwixxi bdil fid- destinazzjoni tal-fond bin- non uso oltre l- fatt li qed jigi ikkawzat hsarat minhabba l- fond qed jinzamm maghluq.

Illi l- fond ricentament gie spezzjonat mir-rikorrenti u mill- Perit Joe Borg Grech li iccertifika li l- fond huwa fi stat ta' dilapitazzjoni.

Ghaldaqstant l- esponenti jitolbu bir- rispett li dan l- onorabbli Bord joghgbu jordna r- ripresa tal- fond 5, Zinzell Street, M' Scala minn idejn l- intimata taht dawk il-pattijiet u kundizzjonijiet li dan l- Onorabbli Bord joghgbu xieraq u opportun b' riserva ghal- kull azzjoni ta' danni.

Ra r- risposta ta' Michelina Spagnol fejn tesponi b' rispett:

a. Illi l- esponenta iha w ghadha tghix fil- fond debitament mikri lilha 5, Zinzell Street, Marsascala bil-kera ta' Lm 7 fis- sena;

b. Illi minghir pregudizzju ghas- suespost, l-allegazzjonijiet fil- konfront tal- esponenta huma infondati fil- fatt u fid- dritt.

Sema ix- xhieda bil- Gurament.

Ra l- atti u id- dokumenti kollha.

Ra l- verbal.

Ikkonsidra,

1. Il- post in kwistjoni inkera lill- intimata ghall- habta tal- 1949. Illum hi ghanda tmenin sena (80). Bintha x-xhud Maria Spagnol ghanda erbhga u hamsin (54) sena. L- inkwiet bejn is- sidien u l- kerreja nqala mhabba hsara fil- fond. Din tidher li kienet ir- raguni li wasslet lis- sidien

biex jghamlu dan ir- rikors. It- tiswija kienet stmata madwar erbat elef lira Maltija (Lm 4000). Ir- rikorrenti esibew certifikat tal- Perit Joseph Borg Grech tal- 24 ta' April 2001. Ir- rikorrenti hargu mandat ta' inibizzjoni kontra l- intimata li gie milqugh a tenur ta' l- artikolu 1541 tal- Kap 16 fis- 27 ta' Dicembru 2001, jigifieri fil- mori tar- rikors. Fl-att tal- mandat li l- Bord gabar permezz tar- Registratur l-intimati esebiet certifikat tal- Perit Joe Grech li zamm access fl- 14 ta' Novembru 2001. Hadd mill periti ma halef ir- rapport tieghu. Il- partijiet jaqblu li l- post jinsab fi stat hazin hafna.

2. Fis- seduta tas- 7 ta' Novembru 2001 r- rikorrenti Michael
Fenech xehed li l- intimata kienet telqet mill- post xi seba' / tmien snin qabel u marret toqghod ma bintha. Esibixxa folja tar- Registru Elettorali ta' April 2001 fejn jidher li r-rikorrenti u bintha huma mnizzlin fuq il- fond Il- Gizimina, Triq il- Kavallieri ta' Malta, Marsascala.

3. L- intimata u bintha kienu jghixu ghal sena fil- fond il- Gizimina, Triq il- Kavallieri ta' Malta "sakemm nigu biex nirrangaw dak il- post" (fol 23) Illum qed joqghodu fil- fond 102, Triq il- Gross, Marsascala (seduta 9/1/2002). Tafferma li hi u ommha anke hargu mill- post 'de quo' temporaneament. Il- post fi Triq il- Kavallieri inbiegh u llum jinsabu fil- fond Triq il- Gross, diga msemmi li jgib l- isem 'Gizimina ukoll, b' titolu ta' kera.

4. Dwar il- bdil mill- fond in kwistjoni ghal fond fi- Triq il-Kavallieri bint l- intimata stqarret:
"Jiena niehu hsiebha (lil ommha), kont nahdem waqaft mix- xoghol…. Ghax il- mama' tieghi ma tiflahx, ilha marida hafna u dan biex ma stajtx (niehu hsiebha), biex niehu xi haga tar- relief, ghax il- Gvern ma kien ser jghatini xejn, kont ili nahdem tlieta u tletin sena, iddecidejt…. Imbghad tal- Labour Office qalli…. Trid tghamel l- ID Card tal- mummy tieghek, bhall ma hi tieghek" (fol 26).

5. Meta regghet xehedet bint ir- rikorrenti (seduta 25 ta' Frar 2003) fissret li:

“kien hemm periodu meta jiena kont xtrajt il- post, (Triq il-Kavallieri) il- mama’ tieghi marida u giebtha toqghod mieghi, daqqa kienet tmur u tigi, daqqa kienet toqghod mieghi, spero’ ma jfisser xejn ghax bqajna nhallsu l- kera.

7. Ix- xhieda noghotija mir- rapprezentanti ta’ l-Enemalta jirrizulta li bejn it- 30 ta’ April 1991 sat- 13 ta’ Settembru qatt ma sar qari tal- konsum (tnejn u tletin darba) ghax ma kien jiftah hadd il- fond li dwaru hu r-rikors.

8. Fir- rikors jighad illi l- intimata mhix qqed tghix aktar fil- fond imsemmi u ricentement huma saru jafu li hija qed tghix fil- fond 108, triq il- Gross Marsascala u rregistrata bhala votanta fil- fond Gizimina, Triq il-Kavallieri ta’ Malta, Marsascala.

“Fl- interpretazzjoni li fiz- zminijiet differenti inghatat mill- Qorti taghna lill- fatti konsimili ghal dawk in ezami gie enunzjat il- principju illi meta persuna anzjana, inkwilina ta’ fond, issib ruha f’ sitwazzjonijiet minhabba ragunijiet inpellanti ta’ sahha, hi ma tkunx abitwatament tirrisjedi fil- fond mikri u jkollha tirrikovera ruha f’ xi istitut, dar ghal anzjani jew ghad familjari , dan il- fatt ma jikkostitwix non uso fit- termini tal- ligi u lanqas jammonta ghal abbandun. Ara fost ohrajn, sentenzi fl- ismijiet “Carmelo Ritchie vs Anthony Vassallo”, Apell 14 ta’ Gunju 1996 u “George Felice vs Gianni Cilia”, Appell 28 ta’ Gunju 2001.

L- ispejega solitament moghtija ghas- sostenn ta’ dan il- principju hi dik li f’ kazijiet bhal dawn ma jistax jigi eskluz illi l- kerrej ikompli jzomm id- dar lokata sabiex jekk jiddejjaq jew ifiq huwa jkun jista’ jirritorna fiha. Ara “ Mary Abela noe vs Joseph Camilleri”, Appell sede inferjuri, 22 ta’ April 1986 u “Lino Bonnici vs Michelina Livori”, Appell Civili, 30 ta’ Novembru 1983. Opportunament minn naha l- ohra, tajjeb li jigi, mfakkar ukoll il- principju l- iehor li non uso ta’ dar jista’ jikkostitwixxi uzu divers in kwantu jekk ikun jirrizulta li post mikri ghall- iskop ghax il- kerrej ikun abbandunah

permanentament dan ikun ifisser li l- kerrej qed "juza l-fond xort' ohra mill- iskop li l- fond ikun gie lilu moghoti b' kera" (art 9 tal Kap 69) Ara a prepositu "Dr. Louis Camilleri v s Valerio Valente noe", Appell Civili, 28 ta' Mejju 1979" (Appell Mill- Bord 'Falzon et vs Agius et', 11 ta' Frar 2004) Ara wkoll, App. mill- Bord "Cachia et vs Zammit Mc Keon" 23 ta' April 1998.

9. Il- Bord ihoss li dan il- kaz jaqa' fl-ewwel klass tal- gurisprudenza fuq imsemmija. L- intimata marret toqghod ma bintha jew ahjar bintha haditha maghha minhabba ragunijiet ta' sahha. Ghamlet xi zmien tmur u tigi, Imbghad marret maghha. Imma kif fuq imfisser dan mhux 'l- abbandun' li ssemmi il- gurisprudenza. L-intimata bhala jedd m' ghandiex fejn toqghod hlief fil- fond in kwistjoni. L- ewwel fond li marret fih kien ta' bintha u fejn hi issa, hu mikri lill- bintha. X' jigri jekk bintha ma tkunx tridha izjed maghha? Jista' jkun li l- bint qed tiehu xi beneficcji socjali ghax qed issomm lill ommha maghha ghalkemm hadmet ghal tlieta u tletin sena (33). Imma ma jirrizultax dak li qed jghidu r- rikorrenti li sar x' ingann biex huma jigu mcahhda mid- dar li taghhom huma sidien. Dwar il- karta ta' l- identita', ghalekemm dan hu dokument ufficjali, jolqot l- aktar ir- rabta bejn cittadin u l- Awtorita'. Gieli jista' jghati hjiel ta' xi haga imma ma johloqx xi prova definittiva li biha s- sid jista' jghid li sar 'abbandun' tal- kiri u hekk jerga jiehu f' idejh il- fond. Dan qed jinghad billi l-bdil fl- indirizz tal- karta ta' l- gharfien qed jituza fir- rikors, biex isahhah dak li qed jigi allegat: l- intimata mhix qed tghix fil- fond mikri lilha. Ir- rikorrent ukoll iqisu l- fatt li zewgt idjar jisimhom l- istess: 'Gizimina' – bhala ingann. Dan ma jirrizulta minn imkien. L- intimata ghanda b' jedd biss il- fond li dwaru hu r- rikors u xejn aktar. Ma hiex qed tikkappara fondi ohra. L- intimata baqghet thallas il- kera u fil- mori tar- rikors riedet tirranga l- fond bi flusha. Jidher li din il- kwistjoni kienet qamet xi ftit qabel il- prezentata tar-rikors, ukoll. Fuq ix- xhieda li ghandu quddiemu l- Bord ma jistax jghid li gie pruvat li 'non uso' qed igib hsarat fil- post. Zgur li l- post hu fi stat hazin, forsi mhux tajjeb biex xi hadd imur joqghod fih. Imma s- sid ma jistax jiehu vantagg 'sic et simpliciter'. Seta gab provi ahjar biex jipprova li l-hsara li jsemmi giet htija tal- intimata. Imma ir- rikorrenti

uzaw bhala boxxla li r- rikorrenti qed izzomm zewgt jew tlett idjar u hekk qed tingannahom u ‘tohdilhom dak li huwa taghhom. Setghu almenu r- rikorrenti itellghu jixhed il- perit taghhom kif setghu tellghu xhieda ohra biex jippruvaw dak li qed jghidu fir- rikors.

Imhabba li ma giex ppruvat dak li ntqal fir- rikors il- Bord jichad it- talba tar- rikorrenti bl- isepjjez kontrihom.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------